

**QUICK SCAN NATUURWETGEVING
ZOMERDIJK ZWARTSLUIS**

BUREAU WITPAARD

DEFINITIEF

16 januari 2009

B01034/OF9/001/896905/HB

Inhoud

1	Inleiding	4
1.1	Aanleiding en doel	4
1.2	Gevolgde werkwijze	5
2	Wettelijk kader	6
2.1	Natuurbescherming in Nederland	6
2.1.1	Flora- en faunawet	6
2.1.2	Natuurbeschermingswet 1998	7
2.1.3	Ecologische Hoofdstructuur	8
3	Soortenbescherming	10
3.1	Gebiedsbeschrijving	10
3.1.1	Beschrijving gebied	10
3.2	Beschermde soorten	11
3.2.1	Vaatplanten	11
3.2.2	Broedvogels	11
3.2.3	Zoogdieren	11
3.2.4	Reptielen en amfibieën	12
3.2.5	Vissen	12
3.2.6	Insecten en ongewervelden	12
3.3	Mogelijke gevolgen voor beschermde soorten	12
3.4	Toetsing aan de Flora- en faunawet	12
3.5	Voorkomen en beperken van schade	13
4	Gebiedsbescherming	14
4.1	Natura 2000-gebieden	14
4.1.1	Plangebied en begrenzing	14
4.2	Ecologische Hoofdstructuur	14
4.2.1	Plangebied en begrenzing	14
5	Conclusies en aanbevelingen	16
5.1	Conclusies	16
5.1.1	Soortenbescherming	16
5.1.2	Gebiedenbescherming	16
5.2	Aanvullende maatregelen	16
6	Geraadpleegde bronnen	17

Bijlage 1	Beschermde soorten Flora- en Faunawet	18
Bijlage 2	Ontwerp-instandhoudingsdoelstellingen Natura 2000-gebied 'De Wieden'	19
Bijlage 3	Ontwerp-instandhoudingsdoelstellingen Natura 2000-gebied 'Olde Maten & Veerslootlanden'	20
Bijlage 4	Ontwerp-instandhoudingsdoelstellingen Natura 2000-gebied 'Uiterwaarden Zwarte Water en Vecht'	21

HOOFDSTUK 1

Inleiding

1.1

AANLEIDING EN DOEL

In het centrum van Zwartsluis, provincie Overijssel, bevindt zich de Zomerdijk. Aan deze straat staat een bedrijfspand dat volgens plan plaats zal moeten maken voor de bouw van zes woningen.

Afbeelding 1.1

Planlocatie aan de Zomerdijk te Zwartsluis

Bron: Google Maps

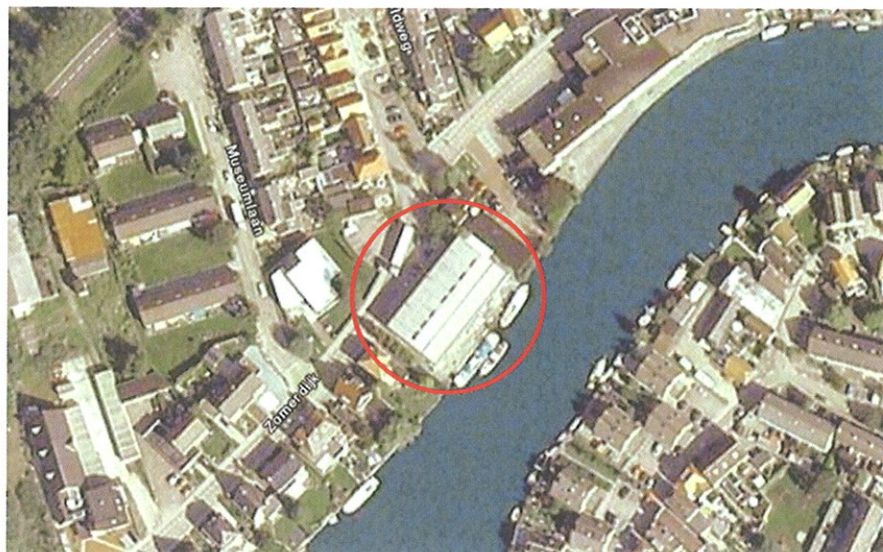

De planlocatie is gelegen tussen de Zomerdijk en het Meppelerdiep, binnen de bebouwde kom van Zwartsluis. Het aanwezige bedrijfspand wordt gesloopt. Hiervoor komen zes woningen in de plaats.

Afbeelding 1.2

Het bedrijfspand aan de
Zomerdijk te Zwartsluis

Bron: Google Maps

1.2**GEVOLGDE WERKWIJZE**

De plaats Zwartsluis ligt te midden van de (ontwerp-)Natura 2000-gebieden De Wieden, Olde Maten & Veerslootlanden en Uiterwaarden Zwarte Water en Vecht. Hierdoor is het noodzakelijk een risico-inschatting te maken van mogelijke negatieve effecten van de geplande activiteiten op de instandhoudingsdoelstellingen van deze gebieden. In deze oriëntatie wordt aangegeven of significante negatieve effecten bij voorbaat uitgesloten kunnen worden of dat aanvullend onderzoek nodig is om dit vast te stellen.

Het plangebied ligt ook nabij de Provinciale Ecologische Hoofdstructuur (PEHS). Het plan dient daarom ook te worden getoetst aan het beschermingskader van de PEHS. In dit rapport wordt aangegeven of negatief effect op de karakteristieke kenmerken en waarden van de EHS kan worden uitgesloten, of dat verder onderzoek noodzakelijk is.

Het is eveneens noodzakelijk om het plan te toetsen aan de Flora- en faunawet. Deze wet regelt de bescherming van in het wild voorkomende inheemse planten en dieren.

Het onderzoek bestaat uit een veldbezoek en uit literatuurstudie. Het veldbezoek vond plaats op 4 december 2008 in de vorm van een habitatgeschiktheidsbeoordeling. Een habitatgeschiktheidsbeoordeling is een veldonderzoek waarbij op grond van fysieke kenmerken van het terrein een indicatie verkregen wordt van het (mogelijk) voorkomen van beschermde planten- en diersoorten. Het veldonderzoek vormt samen met de beschikbare gegevens van het Natuurloket en beschikbare literatuur de basis van de quick scan.

HOOFDSTUK 2 Wettelijk kader

2.1 NATUURBESCHERMING IN NEDERLAND

De juridische bescherming van de Nederlandse natuur is in hoofdlijn geregeld via twee sporen. De soortenbescherming, welke landelijk is geregeld onder de Flora- en faunawet en de gebiedbescherming waarbinnen de Natuurbeschermingswet 1998 en de Ecologische Hoofdstructuur de belangrijke kaders zijn.

In onderstaande paragraaf wordt nader ingegaan op de wettelijke en beleidsmatige kaders voor natuurbescherming, die relevant zijn voor dit project.

2.1.1 FLORA- EN FAUNAWET

Sinds 1 april 2002 regelt de Flora- en faunawet de bescherming van in het wild voorkomende inheemse planten en dieren. In de wet is onder meer bepaald dat beschermde dieren niet gedood, gevangen of verontrust mogen worden en planten niet geplukt, uitgestoken of verzameld mogen worden (algemene verbodsbepalingen, artikelen 8 t/m 12). Bovendien dient iedereen voldoende zorg in acht te nemen voor in het wild levende planten en dieren (zorgplicht, artikel 2). Daarnaast is het niet toegestaan om hun directe leefomgeving, waaronder nesten en holen, te beschadigen, te vernielen of te verstoren. De Flora- en faunawet heeft dan ook belangrijke consequenties voor ruimtelijke plannen.

Mogelijkheid voor vrijstellingen en ontheffingen

Bij ruimtelijke plannen met mogelijke gevolgen voor beschermde planten en dieren is het verplicht om vooraf te toetsen of deze kunnen leiden tot overtreding van algemene verbodsbepalingen. Wanneer dat het geval dreigt te zijn, moet onderzocht worden of er maatregelen genomen kunnen worden om dit te voorkomen, of de gevolgen voor beschermde soorten te verminderen. Onder bepaalde voorwaarden geldt een vrijstelling of is het mogelijk van de minister van LNV ontheffing van de algemene verbodsbepalingen te krijgen voor activiteiten op het gebied van ruimtelijke ontwikkeling en inrichting.

Ten aanzien van de criteria die voor vrijstellingen en ontheffingen gelden, kunnen drie groepen soorten worden onderscheiden. Deze groepen sluiten aan bij de indeling in tabellen van de AMvB Flora- en faunawet.

Groep 1: Algemene soorten waarvoor een vrijstelling geldt (Tabel 1 AMvB)

Voor algemeen voorkomende soorten geldt een algemene vrijstelling van de verboden 8 tot en met 12. Aan deze vrijstelling zijn geen aanvullende eisen gesteld. Wel blijft ook voor deze soorten de zorgplicht van kracht.

Groep 2: Overige soorten waarvoor een vrijstelling geldt wanneer volgens een gedragscode gewerkt wordt (Tabel 2 AMvB; vogels)

Voor een aantal soorten geldt een vrijstelling mits volgens een door het ministerie goedgekeurde gedragscode wordt gewerkt. Wanneer een dergelijke gedragscode (nog) niet beschikbaar is, kan een ontheffing worden aangevraagd. Deze kan worden verleend indien de beoogde ruimtelijke ingreep geen afbreuk doet aan de gunstige staat van instandhouding van de soort(en). Eventueel moeten hiertoe mitigerende en compenserende maatregelen genomen worden. Voor vogels geldt echter een uitgebreide toets voor een ontheffing (zie onder groep 3).

Groep 3: Habitatrictlijn bijlage IV-soorten en in AMvB aanvullend aangewezen soorten (streng beschermde soorten) (Tabel 3 AMvB)

Voor soorten genoemd in Bijlage IV van de Habitatrictlijn en voor de door het ministerie van LNV per algemene maatregel van bestuur nog aanvullend aangewezen soorten geldt een zwaar beschermingsregime. Voor deze soorten geldt geen vrijstelling voor ruimtelijke ontwikkeling en inrichting.

Een ontheffing kan alleen worden verleend wanneer:

- Er geen andere bevredigende oplossing bestaat.
- Er sprake is van dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard, en voor het milieu gunstige effecten (geldt alleen voor de soorten van Bijlage IV van de Habitatrictlijn).
- Er geen afbreuk wordt gedaan aan een gunstige staat van instandhouding van de soort(en).
- Er aantoonbaar zorgvuldig wordt gehandeld.

2.1.2

NATUURBESCHERMINGSWET 1998

Een belangrijk deel van deze wetgeving geeft uitvoering aan Europese richtlijnen. Daarbij gaat het om de Vogelrichtlijn (1979) en de Habitatrictlijn (1992). Natura 2000-gebieden vallen onder het beschermingsregime dat is opgenomen in de Natuurbeschermingswet 1998.¹

NATURA 2000

Onder Natura 2000 worden de gebieden verstaan die op grond van de Vogel- en Habitatrictlijn worden aangewezen. De gebieden zijn van grote betekenis voor de bescherming van de Europese biodiversiteit en dienen gezamenlijk met alle andere aangewezen gebieden in Europa een ecologisch netwerk te vormen. In de loop van 2009 worden alle Natura 2000-gebieden in Nederland (opnieuw) aangewezen en worden voor deze gebieden instandhoudingsdoelen geformuleerd.

BESCHERMINGSREGIME

Om de instandhoudingsdoelen te waarborgen geldt er een vergunningplicht voor alle plannen en projecten die mogelijk (significante) gevolgen kunnen hebben voor het beschermde natuurgebied. Een vergunning voor een project kan alleen worden verleend indien vooraf zeker is dat de natuurlijke kenmerken van het gebied niet zullen worden aangetast en de instandhoudingsdoelen niet in gevaar worden gebracht.

¹ Andere gebieden die een beschermde status op basis van de Natuurbeschermingswet 1998 hebben gekregen zijn de beschermde natuurmonumenten, en de gebieden die de minister van LNV aanwijst ter uitvoering van verdragen of andere internationale verplichtingen (met uitzondering van de Natura 2000-gebieden).

Hiervan mag alleen worden afgeweken wanneer alternatieve oplossingen voor het project ontbreken en wanneer sprake is van dwingende redenen van groot openbaar belang. Bovendien moet voorafgaande aan het toestaan van een afwijking zeker zijn dat alle schade gecompenseerd wordt (de zogenaamde ADC-toets: Alternatieven, Dwingende redenen van groot openbaar belang en Compenserende maatregelen).

2.1.3

ECOLOGISCHE HOOFDSTRUCTUUR

Sinds 1990 vormt de bescherming en ontwikkeling van de nationale Ecologische Hoofdstructuur (EHS) de ruimtelijke ruggengraat van het natuurbeleid. De globaal begrensde Ecologische Hoofdstructuur is in 1995 planologisch verankerd in het Structuurschema Groene Ruimte. In 2006 is het beleid overgenomen in de Nota Ruimte.² Met de inwerking-treding van de Nota Ruimte is het Structuurschema Groene Ruimte vervallen. De overheid beschrijft haar aanpak om de achteruitgang in oppervlakte en kwaliteit van de Nederlandse natuur tegen te gaan. De overheid heeft hiervoor kerngebieden en ecologische verbindingzones aangewezen: de Ecologische Hoofdstructuur (EHS). Voor de verdere uitwerking van instrumenten en begrippen die in de Nota Ruimte genoemd worden, is in 2007 het beleidskader Spelregels EHS³ opgesteld door het Rijk en provincies. Deze Spelregels dienen doorvertaald te worden in de provinciale beleidskaders.

De EHS beoogt het realiseren van een samenhangend netwerk van kwalitatief hoogwaardige natuurgebieden en natuurrijke cultuurlandschappen. Voor de begrensde EHS (netto EHS) geldt de verplichting tot instandhouding van de wezenlijke kenmerken en waarden en een 'nee, tenzij'-regime. Het ruimtelijke beleid is gericht op behoud, herstel en ontwikkeling van de wezenlijke kenmerken en waarden, waarbij tevens rekening wordt gehouden met de medebelangen die in het gebied aanwezig zijn. Nieuwe plannen, projecten of handelingen zijn niet toegestaan als deze de wezenlijke kenmerken of waarden van het gebied significant aantasten, tenzij er geen reële alternatieven zijn en er sprake is van redenen van groot openbaar belang.

Het beleidskader 'Spelregels EHS' zegt over de bovengenoemde wezenlijke kenmerken en waarden het volgende: "Om een zorgvuldige afweging te kunnen maken, zullen de te beschermen en te behouden wezenlijke kenmerken en waarden per gebied moeten worden gespecificeerd. De wezenlijke kenmerken en waarden zijn de actuele en potentiële waarden, gebaseerd op de natuurdoelen voor het gebied. Het gaat daarbij om: de bij het gebied behorende natuurdoelen en -kwaliteit, geomorfologische en aardkundige waarden en processen, de waterhuishouding, de kwaliteit van bodem, water en lucht, rust, stilte, donkerte en openheid, de landschapsstructuur en de belevingswaarde".

"Feitelijk gaat het om de actuele en potentiële waarden, gebaseerd op de natuurdoelen voor het gebied zoals opgenomen in de voorlopige Landelijke Natuurdoelenkaart die is opgenomen in het tweede Meerjarenprogramma Vitaal Platteland, en de nadere uitwerkingen daarvan zoals provinciale natuurdoeltypenkaarten en concrete uitwerkingsplannen." (Spelregels EHS, paragraaf 2.5, p. 11).

² Ministeries VROM, EZ, LNV en VenW, Nota Ruimte, Ruimte voor ontwikkeling, 2006 (verder: Nota Ruimte).

³ Spelregels EHS, Beleidskader voor compensatiebeginsel, EHS-saldobenadering en herbegrenzen EHS, een gezamenlijke uitwerking van rijk en Provincies, te raadplegen op www.mintlv.nl (verder: Spelregels EHS).

In de Spelregels zijn twee uitzonderingen opgenomen waarbij een individuele ingreep of een combinatie van projecten, ondanks een significant negatief effect op de waarden en kenmerken van de EHS, toch aanvaardbaar kan zijn. Het betreft de 'herbegrenzing EHS om andere dan ecologische redenen' en 'EHS-saldobenadering', bij gevallen waarbij significante negatieve effecten plaatsvinden door de uitvoer van een combinatie van plannen, projecten en handelingen. In het beleidskader Spelregels EHS wordt dit nader toegelicht. Bij eventuele significante effecten is het compensatiebeginsel van toepassing.

HOOFDSTUK

3 Soortenbescherming

3.1

GEBIEDSBESCHRIJVING

De planlocatie is gelegen in Zwartsluis in het westen van Overijssel.

De locatie ligt in km-hok 201;517.

Afbeelding 3.3

Planlocatie in km-hok 201;517

Bron: Natuurloket

3.1.1

BESCHRIJVING GEBIED

De planlocatie aan de Zomerdijk is gelegen binnen de bebouwde kom van Zwartsluis, ten oosten van het centrum. De locatie bestaat uit een kavel met een bedrijfspand. De ene helft van dit pand wordt tijdelijk gebruikt als opslag voor het materiaal van de gemeentewerken. Hier is ook een kleine kantine/vergaderruimte aanwezig. De andere helft staat leeg. Dit betreft een voormalige bouwmarkt (Hubo), waarvan het interieur volledig is verwijderd. Het gebouw is, behalve ramen en deuren, volledig opge maakt uit stalen wandplaten die enkelwandig zijn aangebracht.

Aan de zuidwestkant loopt op circa 3 meter van het pand een coniferen haag vanaf het Meppelderdiep tot aan de straat. Op de hoek aan de noordoostkant staan een boompje en wat tuinplanten.

Foto 3.1

Planlocatie aan de Zomerdijk te Zwartsluis (v.l.n.r. voorzijde, binnenzijde en achterzijde)

3.2 **BESCHERMDE SOORTEN**

3.2.1 **VAATPLANTEN**

Bij het Natuurloket zijn voor het betreffende kilometerhok één soort van tabel 1 en één soort van Tabel 2/3 van de Flora- en faunawet (beide tevens Rode Lijst) bekend. Het gebied is volgens Natuurloket matig onderzocht op het voorkomen van beschermde en/of bedreigde vaatplanten. Tijdens het veldbezoek werden geen beschermde soorten waargenomen. Het gebied is door het modern stedelijke karakter ook niet geschikt voor beschermde plantensoorten. Mogelijk gaat het om soorten die elders in het kilometerhok zijn aangetroffen (waarschijnlijk in het noordwesten of noordoosten: open en waterrijk landschap met mogelijkheden voor o.a. Zwanenbloem (tabel 1) en Groenknolorchis (tabel 3)).

3.2.2 **BROEDVOGELS**

Natuurloket meldt dat er in het desbetreffende kilometerhok 63 beschermde broedvogelsoorten voorkomen, waarvan er tevens 11 op de Rode Lijst staan. Het gebied is volgens Natuurloket goed onderzocht. Waarschijnlijk gaat het om soorten die elders in het kilometerhok zijn aangetroffen (waarschijnlijk in het noordwesten of noordoosten: open en waterrijk landschap). Tijdens het veldbezoek werden geen vogels op de planlocatie waargenomen. Het is ook zeer onwaarschijnlijk dat vogels gebruik maken van het pand als broedlocatie.

3.2.3 **ZOOGDIEREN**

Bij het Natuurloket zijn voor het kilometerhok gegevens bekend over één soort van Tabel 1, één soort van Tabel 2/3 en één soort van Habitatrichtlijn (Bijlage 2 of 4). Tijdens het veldbezoek werden geen (sporen van) zoogdieren waargenomen. Het gebied is ongeschikt voor beschermde zoogdiersoorten. Ook voor gebouwbewonende vlermuizen (tabel 3) is het pand ongeschikt als verblijfplaats: tussen de metalen wandplaten (enkelwandig, geen spouwmuur) en langs de dakrand (plat dak, geen dakpannen) zijn geen holten of kieren met mogelijke nestplaatsen daarachter waargenomen (aanwezige kieren komen direct uit op grote hal), daarnaast is er geen kelder of kruipruimte aanwezig. De door Natuurloket genoemde soorten zijn waarschijnlijk elders in het kilometerhok aangetroffen (in het noordwesten of noordoosten: open en waterrijk landschap). De kans bestaat dat bepaalde aan water gebonden vlermuizen het Meppelderdiep gebruiken als jachtgebied.

3.2.4 REPTIELEN EN AMFIBIEËN

Bij het Natuurloket zijn geen gegevens van beschermde reptielen of amfibieën bekend. Het gebied is hier ook niet op onderzocht. Tijdens het veldbezoek werden geen amfibieën of reptielen waargenomen. Het gebied is hier ook niet geschikt voor: steile oever/kade en buiten het pand enkel beton/bestrating.

3.2.5 VISSSEN

De aanwezigheid van vissen wordt op de planlocatie uitgesloten. De planlocatie is wel gelegen aan het Meppelerdiep, maar enige beïnvloeding van vissen in dit water kan worden uitgesloten. Eventueel werk aan de oever/kade zal geen negatief effect hebben op enige vissoort.

3.2.6 INSECTEN EN ONGEWERVELDEN

Natuurloket meldt het voorkomen van één beschermde dagvlinder van Tabel 2/3 van de Flora- en Faunawet en één van Habitatrictlijn (Bijlage 2 of 4) in het betreffende kilometerhok. Daarnaast wordt het voorkomen van een Rode Lijstsoort gemeld. Voor libellen wordt door Natuurloket dezelfde cijfers gegeven. Tijdens het veldbezoek werden geen beschermde en/of bedreigde dagvlindersoorten, libellen of andere ongewervelden waargenomen. De planlocatie is hier in het geheel niet geschikt voor. Waarschijnlijk betreffen de waargenomen libellen en vlinders (naar verwachting Grote vuurvlieder) die Natuurloket vermeld, soorten die elders in het kilometerhok zijn aangetroffen (in het noordwesten of noordoosten: open en waterrijk landschap).

3.3 MOGELIJKE GEVOLGEN VOOR BESCHERMDE SOORTEN

De belangrijkste ingrepen met mogelijke gevolgen voor beschermde soorten zijn:

- Grond- en graafwerkzaamheden.
- Opschonen van het terrein.
- Sloopwerkzaamheden.
- Bouw van woningen.

De mogelijke gevolgen voor beschermde soorten door de ingrepen zijn:

- Tijdens de uitvoering kan de fysieke aanwezigheid van machines en mensen leiden tot verstoring van passerende dieren.
- De bouw van woningen kan mogelijk zorgen voor extra verlichting waardoor er een zeer kleine kans is dat foerageergebied van vleermuizen aangetast wordt (niet alle soorten zijn gevoelig voor licht).

3.4 TOETSING AAN DE FLORA- EN FAUNAWET

Tabel 3.1

Beschermde soorten waarvoor de Flora- en faunawet (mogelijk) van toepassing is

Beschermde soorten	Verbodsbepaling
Vleermuizen	Verontrusten van dieren (art.10)

3.5

VOORKOMEN EN BEPERKEN VAN SCHADE

In onderstaand ecologisch protocol is een aantal algemene maatregelen en uitvoeringsvoorschriften opgenomen waarmee de negatieve gevolgen voor in het wild voorkomende beschermde diersoorten zoveel mogelijk voorkomen kunnen worden.

- Schade aan broedvogels dient altijd voorkomen te worden. De werkzaamheden (dienen minimaal buiten het broedseizoen van vogels (dus vóór half maart en na half juli) te worden gestart. Deze periode is een indicatie: sommige broedvogels hebben een afwijkende broedperiode. Er kan alleen onder voorwaarden - mits er geen broedvogels worden verstoord - in het broedseizoen worden doorgewerkt.
- Terreindelen die gehandhaafd blijven, worden zoveel mogelijk met rust gelaten.
- Minimaliseer werkzaamheden tijdens duisternis om het gebruik van kunstlicht en daarmee effecten op foeragerende vleermuizen zoveel mogelijk te beperken.
- Vanuit de algemene zorgplicht dient tijdens de werkzaamheden continu te worden gelet op aanwezigheid van al dan niet beschermde planten en dieren. Bij aantreffen van dieren en planten moet worden voorkomen dat deze gedood of verwond c.q. onnodig aangetast (bij planten) worden. In het geval dat een ingreep toch samenvalt met de aanwezigheid van beschermde soorten, worden passende maatregelen genomen of er wordt naar een andere oplossing gezocht.

HOOFDSTUK

4

Gebiedsbescherming

4.1 **NATURA 2000-GEBIEDEN**

4.1.1 **PLANGEBIED EN BEGRENZING**

De planlocatie is gelegen op een relatief geringe afstand van Natura 2000-gebieden De Wieden en Uiterwaarden Zwarte Water en Vecht (Afbeelding 4.4). Echter, gezien de ingesloten ligging binnen de reeds bestaande bebouwing van Zwartsluis worden geen effecten verwacht van bouw- en sloopwerkzaamheden ter plaatse van deze locatie op de betreffende Natura 2000-gebieden.

Heiwerkzaamheden dragen tot 200 meter bij aan verstoring van broedvogels. De afstand tot de Natura 2000-gebieden bedraagt ten minste 500 meter. Verstoring als gevolg van heiwerkzaamheden lijkt dan ook uitgesloten.

4.2 **ECOLOGISCHE HOOFDSTRUUUR**

4.2.1 **PLANGEBIED EN BEGRENZING**

De begrenzing van de EHS valt grotendeels samen met de begrenzing van de Natura 2000-gebieden. Er vindt geen ruimtebeslag plaats op de EHS (Afbeelding 4.4). Omdat de afstand tot de beschermde natuurgebieden zeker 500 meter betreft en er op de planlocatie al bebouwing aanwezig is, worden hier geen negatieve effecten op de waarden en kenmerken van de EHS verwacht. Tijdelijke effecten door licht en geluid zijn gezien de afstanden tot de EHS ook uit te sluiten.

Afbeelding 4.4

Ligging plangebied ten opzichte van Natura 2000-gebieden (geel) en Ecologische Hoofdstructuur (groen)

Bron: kaartmachine LNV

HOOFDSTUK

5 Conclusies en aanbevelingen

5.1**CONCLUSIES**

Op grond van dit onderzoek kunnen de volgende conclusies worden getrokken.

5.1.1**SOORTENBESCHERMING**

- Nabij het gebied komen mogelijk soorten voor die door de Flora- en faunawet worden beschermd.
- Door naleving van het ecologisch protocol (zie § 3.4) kunnen de negatieve gevolgen voor beschermde soorten voorkomen of beperkt worden.
- Voor niet beschermde soorten blijft wel de zorgplicht gelden. Aan de zorgplicht kan worden voldaan door tijdens de uitvoering het ecologisch protocol te hanteren.

5.1.2**GEBIEDENBESCHERMING**

- Er worden geen effecten verwacht op beschermde gebieden, gezien de ingesloten ligging en de afstand tot het Natura 2000-gebied en de EHS.

5.2**AANVULLENDE MAATREGELEN**

- Bij de inrichting van het plangebied kan met ecologische waarden rekening worden gehouden door de bestaande begroeiingen zoveel als mogelijk te integreren in het plan.
- De gebouwen kunnen vleermuisvriendelijk en vogelvriendelijk worden gebouwd. Vogels als huismus en gierzwaluw, waarvan de nestgelegenheid in Nederland afneemt, kunnen zo profiteren van nieuwe nesten. Speciale dakpannen en/of neststenen kunnen worden aangebracht in de nieuwe gebouwen.
- Voor sommige vleermuissoorten kunnen vleermuiskasten worden opgehangen. Stootvoegen aan de bovenzijde van gemetselde muren kunnen worden opgehouden. Ook kunnen kleine openingen achter windveren (circa 2 cm) worden behouden.
- Wellicht kunnen er kruidenrijke bermen of stroken in het plangebied geïntegreerd worden. Dit levert een geschikt habitat op voor veel soorten als dagvlinders en zoogdieren.
- Door deze kleine aanpassingen kan de biodiversiteit in het gebied toenemen. De kosten van dergelijke maatregelen zijn veelal minimaal.

HOOFDSTUK

6

Geraadpleegde bronnen

Websites

- Natuurloket www.natuurloket.nl
- Ministerie van LNV www.minlnv.nl
- RAVON, www.ravon.nl
- Vlindernet, www.vlindernet.nl
- Zoogdiervereniging VZZ, www.vzz.nl
- Provincie Overijssel, <http://provincie.overijssel.nl>
- www.waarneming.nl

Literatuur

- Zoogdieren van West-Europa, R. Lange *et al.*, 2003, KNNV Uitgeverij
- Met vleermuizen overweg, Dienst Weg- en Waterbouwkunde, 2004, Ministerie van Verkeer en Waterstaat
- Heukels' Flora van Nederland, R. van der Meijden, Rijksherbarium/Hortus Botanicus, Rijksuniversiteit Leiden
- Waarnemingenverslag 2007 Dagvlinder, libellen en sprinkhanen, EIS-Nederland, De Vlinderstichting en de Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie
- Buiten aan het werk? Houd tijdig rekening met beschermde dieren en planten!, Brochure Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit

BIJLAGE 1

Beschermde soorten Flora- en Faunawet

Tabel 1: Algemene soorten		tweekleurige bosspitsmuis veldmuis vos wezel woelrat		Sorex coronatus Microtus arvalis Vulpes vulpes Mustela nivalis Arvicola terrestris	Slakken wijngaardslak	Helix pomatia	
Zoogdieren aardmuis bosmuis dwergmuis bunzing dwergspitsmuis egel gewone bosspitsmuis hass hemelfin hultspitsmuis konijn mol ondergrondse woelmuis ree rosse woelmuis		Microtus agrestis Apodemus sylvaticus Microtus minutus Mustela putorius Sorex minutus Erinaceus europaeus Sorex araneus Lepus europaeus Mustela erminea Crocidura russula Oryzologus cuniculus Talpa europea Pitymys subterraneus Capreolus capreolus Clethrionomys glareolus	Reptielen en amfibieën bruine kikker gewone pad middelste groene kikker kleine watersalamander meekikker	Rana temporaria Bufo bufo Rana esculenta Triturus vulgaris Rana ridibunda	Vaatplanten aardaker akkerklokje brede wespennorchis breed klokje dotterbloem* gewone vogelmelk grasklokje grote kaasdenbol kleine maagdencpalm knikkende vogelmelk koningssaren slanke sleutelbloem zwanebloem	Lathyrus tuberosus Campanula rapunculoides Epipactis helleborine Campanula latifolia Caltha palustris Ornithogalum umbellatum Campanula rotundifolia Dipsacus fullonum Viola minor Ornithogalum nutans Osmonda regalis Primula elatior Butomus umbellatus	
Tabel 2: Overige soorten		denenorchis dikke gentiaan franjetgentiaan geelgroene wespennorchis gele helm gele orchis groene nachtorchis groensteel grote keverorchis grote muggenorchis gulden sleutelbloem haiklein herfstschroeforchis hondskruid honingorchis jeneverbes klein glaskruid kleine keverorchis kleine zonnedaauw Mokjesgentiaan kluvenklokje koraalwortel krulsbladgentiaan lange ereprijs lange zonnedaauw mannetjesorchis maretak moeraswespennorchis muurbloem parnassa pijlscheefklok poppenorchis pradtklokje purperorchis rapunzelklokje rechte driehoekswaren rietorchis ronde zonnedaauw		Dama dama Cervus elaphus Scturus vulgaris Halichoerus grypus Apodemus flavicollis Martes foina Sus scrofa	Goodyera repens Gentiana germanica Gentiana ciliata Epipactis muelleri Pseudofumaria lutea Dactylorhiza maculata Coeloglossum viride Asplenium viride Listera ovata Gymnadenia conopsea Primula veris Orchis morio Spiranthes spiralis Anacamptis pyramidalis Hemimantis monorchis Imperata communis Parietaria judaica Listera cordata Drosera intermedia Gentiana pneumonanthe Campanula glomerata Corydalis trifida Gentiana cruciata Veronica longifolia Drosera anglica Orchis mascula Viscum album Epipactis palustris Erysimum cheiri Parnassia palustris Arabis hirsuta sagittata Aceras anthropophorum Campanula persicifolia Orchis purpurea Campanula rapunculoides Gymnocarpium robertianum Dactylorhiza majalis praetermissa Drosera rotundifolia	rood bosvogeltje ruig klokje schudvaren slanke gentiaan soldaatje spaanse ruiter steenanjer steerbekvaren stengellose sleutelbloem stengelomvattend havikskruid stijl hardgras topgras valkruid veenmosorchis veldgentiaan veldsalle vleeskleurige orchis vliegenorchis vogelneestje voorraadsadonis wanzenorchis waterdriehoek weldeklokje welriekende nachtorchis wilde gagele wilde herfsttijloos wilde kleivitsbloem wilde marjolain wit bosvogeltje witte muggenorchis zilverviooltje zomerklokje zwartsteel	Cephalanthera rubra Campanula trachelium Ceterach officinarum Gentiana amarella Orchis militaris Cristum dissectum Dianthus deltoides Asplenium trichomanes Primula vulgaris Hieracium amplexicaule Catapodium rigidum Asplenium scolopendrium Arctia montana Hammarbya paludosa Gentiana campestris Salvia pratensis Dactylorhiza incarnata Ophrys insectifera Neottia nidus-avis Adonis vernalis Orchis coriophora Menyanthes trifoliata Campanula patula Platanthera bifolia Myrica gale Colchicum autumnale Fritillaria meleagris Origanum vulgare Cephalanthera longifolia Pseudorchis albida Viola lutea calaminaria Luzula juncea Asplenium adnigrum
Tabel 3: Soorten bijlage IV HR/bijlage 1 AMVB		woudparelmoervlinder zilvervlek		Melitaea diamina Clossiana ephrosyne	hekkikker kaarsalamander knoffookpad muurhagedis poelkikker rugstreppad vroedmeesterpad zandhagedis	Rana arvalis Triturus cristatus Pelobates fuscus Podarcis muralis Rana lessonae Bufo calamita Alytes obstetricans Lacerta agilis	
Bijlage 1 AMVB Zoogdieren das boomarter elk gewone zeehond veldspitsmuis waterspitsmuis		Meles meles Martes martes Ellomys quercinus Phoca vitulina Crocidura leucodon Neomys fodiens	Vaatplanten groot zegras	Zostera marina	Dagvlinders donker pimperebel grote vuurvinder pimperneblauwtje tijnblauwtje zilverstreephoofdeestje	Maculinea nausithous Lycaena dbar Maculinea teleus Maculinea arion Coenonympha hero	
Reptielen en amfibieën adder hazelworm ringslang vinpootsalamander vuursalamander		Vipera berus Anguis fragilis Natrix natrix Triturus helveticus Salamandra salamandra	Bijlage IV HR Zoogdieren basardvleermuis bedstade's vleermuis bever bosvleermuis brand's vleermuis bruinvuis euraziatische lynx franjestraat gewone dolfin gewone dwergvleermuis gewone grootvleermuis gruze grootvleermuis grote hoefijzerneus hamster hazelmuis Ingekorven vleermuis kleine dwergvleermuis kleine hoefijzerneus laafvlieger meervleermuis mospseermuis nathuski's dwergvleermuis noordse woelmuis otter rosse vleermuis tumlelaar tweekleurige vleermuis vale vleermuis watervleermuis wilde kat witlankdolfijn witsnuitdolfijn	Mylotis mystacinus Mylotis bechsteini Castor fiber Nyctalus leisleri Mylotis brandtii Phocoena phocoena Lynx lynx Mylotis nattereri Delphinus delphis Pipistrellus pipistrellus Plecotus auritus Plecotus austriacus Rhinolophus ferrumequinum Cricetus cricetus Muscardinus avellanarius Mylotis emarginatus Pipistrellus pygmaeus Rhinolophus hipposideros Eptesicus serotinus Mylotis dasycrotus Barbastella barbastellus Pipistrellus nathusii Microtus oeconomus Lutra lutra Nyctalus noctula Vespertilio tricuspidatus Vesperugo murinus Mylotis myotis Mylotis daubentonii Felis silvestris Lagenorhynchus acutus Lagenorhynchus albobrostris	Libellen bronslibel gafelibel geklekte witsnuitlibel groene glazenmaker noordse wintertuffel oostelijke witsnuitlibel rivierombout sierlijke witsnuitlibel	Ozygastra curtipis Ophiogomphus cecilia Leucorhina pectoralis Aeshna viridis Sympecma paedisca Leucorhina albifrons Stylurus flavipes Leucorhina caudalis	
Vissen beekprijs bittervoorn elrits gestippelde alver grote modderkruiper rivierprijs		Lampetra planeri Rhodius cericeus Phoxinus phoxinus Alburnoides bipunctatus Misgurnus fossilis Lampetra fluviatilis	Vissen houting steur		Vaatplanten drijvende waterweegbree groenknolorchis kruipend moerasrasschem zomerschloeforchis	Conogonius oxyrinchus Acipenser sturio	
Dagvlinders bruin dikkopje dweroblaauwtje dwergriddikkopje groot geaderd wijtje grote ijswegvlinder heideblauwtje lepepage kalkgaslanddikkopje kelzersmantel klaverblauwtje pompstreepparelmoervlinder rode vuurvinder hippotoe rouwmantel tweekleurig hoefdeestje veenbesparelmoervlinder veenhoefdeestje veldparelmoervlinder		Erynnis lages Cupido minimus Thymelicus acteon Aporia crataegi Limenitis populi Plebejus argus Stymnobia w-album Spialia sertorius Argynnis paphia Cyaniris semiargus Brenthis ino Palaeochrysophanus Nymphalis antiope Coenonympha arcania Bolaria aquilonia Coenonympha tullia Melitaea cinxia	Reptielen en amfibieën boomkikker geelbuikuurpad gladde slang	Hyla arborea Bombina variegata Coronella austriacus	Kevers brede geelrandwaterroofover gestreepte waterroofover helderbok juchtleerkever	Dytiscus latissimus Graphoderus bilineatus Cerambyx cerdo Osmoderma eremita	
			Tweekleppigen bataalse stroommossel		Union crassus		

BIJLAGE 2

Ontwerp-instandhoudingsdoelstellingen
Natura 2000-gebied 'De Wieden'

Instandhoudingsdoelstellingen		SVI	Doelst.	Doelst.	Doelst.	Draagkracht	Draagkracht	Kernopgaven	
		Landelijk	Opp.vl.	Kwal.	Pop.	aantal vogels	aantal paren		
Habitattypen									
H3140	Kranswierwateren	--	>	>				4,08,0	W
H3150	Meren met krabbenscheer	-	>	>				4,08,0	W
H4010B	Vochtige heiden (laagreengebied)	-	>	=				4,09,0	W
H6410	Blauwgraslanden	--	=	>				4,09,0	W 4,15,W
H6430A	Ruigten en zomen (moerasspirea)	+	=	=					
H7140A	Overgangs- en trilvenen (trilvenen)	--	>	=				4,09,0	W
H7140B	Overgangs- en trilvenen (veenmosietlanden)	-	=	=				4,09,0	W
H7210	*Galigaanmoerassen	-	>	>				4,09,0	W
H91D0	*Hoogreenbossen	-	=	>				4,09,0	W
Habitatsoorten									
H1042	Gevlekte witsnuittel	--	>	>	>			4,08,0	W
H1060	Grote vuurvinder	--	>	>	>			4,09,0	W
H1062	Gestreepte waterroofkever	--	>	>	>			4,08,0	W
H1134	Bittervoorn	-	=	=	=			4,08,0	W
H1145	Grote modderkruiper	-	=	=	=			4,08,0	W
H1149	Kleine modderkruiper	+	=	=	=			4,08,0	W
H1163	Rivierdonderpad	-	=	=	=				
H1318	Meervleermuis	-	=	=	=				
H1393	Geel schorpioenmos	--	>	>	>				
H1903	Groenknolorchis	--	=	=	=			4,09,0	W
H4056	Platte schijfhoren	-	=	=	=			4,08,0	W
Broedvogels									
A017	Aalscholver	+	=	=	=		1000		
A021	Roerdomp	--	=	=	=		30	4,12,W	
A029	Purperreiger	--	=	=	=		50	4,12,W	
A081	Bruine Kiekendief	+	=	=	=		20		
A119	Porseleinhoen	--	=	=	=		20	4,11,W	
A122	Kwartelkoning	-	>	>			20	4,11,W	
A153	Watersnip	--	=	=	=		120	4,15,W	
A197	Zwarte Stem	--	=	=	=		200	4,08,0	W
A275	Paapje	--	>	>			5		
A292	Snor	--	>	>			100	4,12,W	
A295	Pietzanger	-	=	=	=		3000		
A298	Grote karekiet	--	>	>			20	4,12,W	
Niet-broedvogels									
A005	Fuut	-	=	=	=		110		4,16
A017	Aalscholver	+	=	=	=				
A037	Kleine Zwaan	-	=	=	=		8		
A041	Kolgans	+	= (<)	=	=		3800		4,16
A043	Grauwe Gans	+	= (<)	=	=		1100		4,16
A050	Smient	+	=	=	=		500		4,11,W
A051	Krakeend	+	=	=	=		150		
A059	Tafeleend	--	=	=	=		210		
A061	Kuifeend	-	=	=	=		430		4,16
A068	Nonnetje	-	=	=	=		30		
A070	Grote Zaagbek	--	=	=	=		20		
A094	Visarend	+	=	=	=		2		

deze tabel is gebaseerd op het ontwerp-aanwijzingsbesluit
Gebruik deze essentietabel in combinatie met de leeswijzer

Legenda

W	Kernopgave met wateropgave
□	Sense of urgency: beheeropgave
□	Sense of urgency opgave m.b.t. watercondities
SVI landelijk	Landelijke Staat van Instandhouding (-- zeer ongunstig; - matig ongunstig; + gunstig)
=	Behoudsdoelstelling

Bron: website LNV

BIJLAGE 3

Ontwerp-instandhoudingsdoelstellingen Natura 2000-gebied 'Olde Maten & Veerslootlanden'

Instandhoudingsdoelstellingen		SVI	Doelst.	Doelst.	Doelst.	Draagkracht	Draagkracht	Kernopgaven	
		Landelijk	Opp.vl.	Kwal.	Pop.	aantal vogels	aantal paren		
Habitattypen									
H3150	Meren met krabbenscheer	-	=	=				4.08,W	
H6410	Blauwgraslanden	--	=	>				4.15,0 ,W	
H7140B	Overgangs- en trilvenen (veenmosrietlanden)	-	>	>					
Habitatsoorten									
H1134	Bittervoorn	-	=	=	=			4.08,W	
H1145	Grote modderkruiper	-	=	=	=			4.08,W	
H1149	Kleine modderkruiper	+	=	=	=			4.08,W	
H4056	Platte schijfhoren	-	=	=	=				

Legenda

W	Kernopgave met wateropgave
0	Sense of urgency; beheeropgave
0	Sense of urgency opgave m.b.t. watercondities
SVI landelijk	Landelijke Staat van Instandhouding (- zeer ongunstig; - matig ongunstig, + gunstig)
=	Behoudsdoelstelling
>	Verbeter- of uitbreidingsdoelstelling
=(<)	Ontwerp-aanwijzingsbesluit heeft 'ten gunste van' formulering

deze tabel is gebaseerd op het ontwerp-aanwijzingsbesluit
Gebruik deze essentietabel in combinatie met de leeswijzer

Bron: website LNV

BIJLAGE 4

Ontwerp-instandhoudingsdoelstellingen Natura 2000-gebied 'Uiterwaarden Zwarte Water en Vecht'

Instandhoudingsdoelstellingen		SVI	Doelst.	Doelst.	Doelst.	Draagkracht	Draagkracht	Kernopgaven	
		Landelijk	Opp.vl.	Kwal.	Pop.	aantal vogels	aantal paren		
Habitattypen									
H3150	Meren met krabbenscheer	-	>	>					3.06,W
H6430A	Ruigen en zomen (moerasspirea)	+	=	=					
H6510B	Glanshaver- en vossenstaartheuvelen (grote vossenstaart)	--	>	=					3.09,W
H91F0	Droge hardhoutoebossen	--	>	>					3.14
Habitatsoorten									
H1134	Bittervoorn	-	=	=	=				
H1149	Kleine modderkruiper	+	=	=	=				
Broedvogels									
A021	Roerdomp	--	>	>			1	3.08,0 ,W	
A119	Porseleinhoen	-	=	=	=		10		
A122	Kwartelkoning	-	=	=	=		5		
A197	Zwarte Stern	--	>	>			60	3.06,W	
A298	Grote karekiet	--	>	>			2	3.08,0 ,W	
Niet-broedvogels									
A037	Kleine Zwaan	-	=	=	=		4		
A041	Kolgans	+	= (<)	=	=		2100		
A050	Smient	+	= (<)	=	=		570		
A054	Pijlstaart	-	=	=	=		20		
A056	Slobeend	+	=	=	=		10		
A125	Meerkoet	-	=	=	=		320		
A156	Grutto	--	=	=	=		80		

deze tabel is gebaseerd op het ontwerp-aanwijzingsbesluit
Gebruik deze essentietabel in combinatie met de leeswijzer

Legenda

W	Kernopgave met wateropgave
0	Sense of urgency; beheeropgave
0	Sense of urgency opgave m.b.t. watercondities
SVI landelijk	Landelijke Staat van Instandhouding (- zeer ongunstig; - matig ongunstig, + gunstig)
=	Behoudsdoelstelling
>	Verbeter- of uitbreidingsdoelstelling
=(<)	Ontwerp-aanwijzingsbesluit heeft 'ten gunste van' formulering

Bron: website LNV